ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

บทบาทของผู้ใหญ่บ้านในการเป็นผู้นำท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นางสาวโยษิตา ใจฟูโน

ปริญญา

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองและการปกครอง)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ คร.โกสุมภ์ สายจันทร์

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในการเป็นผู้นำ ท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งปัจจัยที่ส่งเสริม การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านให้เป็นผู้นำท้องถิ่นที่ดีมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของ ประชาชนภายในหมู่บ้าน และปัจจัยที่เป็นปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในฐานะเป็น ผู้นำท้องถิ่นโดยกลุ่มที่ทำการศึกษา ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มแกนนำในหมู่บ้าน คือ พระสงฆ์ สมาชิกสภาตำบล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มแม่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลบ้านหลวง อำเภอ จอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือใน การศึกษาแบ่งเป็นสองส่วนส่วนแรกใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้านจำนวน 23 ชุดส่วนที่สองใช้ในการสัมภาษณ์

ผลการศึกษาพบว่าผู้ใหญ่บ้านมีภาวะความเป็นผู้นำค่อนข้างสูงสามารถเป็นตัวแทนของประชาชน ทำหน้าที่ในการร้องขอต่อรัฐได้อย่างรวดเร็วและเป็นกลาง และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในหมู่บ้านของ ตนเองได้เป็นอย่างดี เป็นที่ปรึกษาแก่ประชาชนได้ทุกเรื่องแม้ยามวิกาล โดยทางกำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วย ผู้ใหญ่บ้าน รวมถึงหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องและประชาชนได้ร่วมมือกันวางแนวทางหรือแผนในการรักษา ความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้านได้แก่ แผนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน แผนการส่งเสริมชุมชนปลอดยาเสพติด แผนการพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นหมู่บ้านเสรษฐกิจพอเพียง แผนการส่งเสริมชุมชนน่าอยู่และนโยบายความสามัคคีปรองดองในหมู่บ้าน

ปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการเป็นผู้ใหญ่บ้านหรือผู้นำท้องถิ่นที่ดีสมบูรณ์แบบและเป็น ที่ยอมรับนับถือของประชาชน คือ ระดับภาวะความเป็นผู้นำ ความรู้ ประสบการณ์ และอายุ การ ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและการสนับสนุนในทางกฎหมาย การสนับสนุนจากภาคประชาชน ปัจจัยสภาพความเป็นเมือง/ชนบท ส่วนปัญหาที่มีผลกระทบในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้แก่ ปัญหาเรื่องงบประมาณ เรื่องของค่าตอบแทนและสวัสดิการ การขาดแคลน เทคโนโลยีอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและประชาชน

ความคิดเห็นของผู้ใหญ่บ้านและกลุ่มแกนนำในหมู่บ้าน เกี่ยวกับระยะเวลาในการคำรง ตำแหน่งของผู้ใหญ่บ้าน กำนันผู้ใหญ่บ้านได้แสดงความคิดเห็นร่วมกันว่าเห็นด้วยที่สามารถคำรง อยู่ในตำแหน่งจนอายุครบ 60 ปี จึงพ้นจากวาระได้ และเห็นว่าวาระการคำรงตำแหน่งเดิม 5 ปีจัดว่า สั้นไป ทำให้บั่นทอนประสิทธิภาพการทำงานและการปฏิบัติงานไม่เกิดความต่อเนื่อง และไม่เห็น ด้วยที่จะยกเลิกตำแหน่งกำนันผู้ใหญ่บ้านไป ทางด้านกลุ่มแกนนำได้แก่ พระสงฆ์ สมาชิกสภาตำบล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มแม่บ้าน ต่างให้ความเห็นร่วมกันว่าไม่ควรยกเลิกตำแหน่งกำนันและ ผู้ใหญ่บ้าน แต่ไม่เห็นด้วยกับการปรับเปลี่ยนในเรื่องของระยะเวลาในการคำรงตำแหน่งของ ผู้ใหญ่บ้านที่สามารถอยู่จนอายุครบ 60 ปี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved

ENG MA

Independent Study Title The Roles of Village Headmen as Local Leaders in

Baan Luang Municipal Sub-district, Chom Thong

District, Chiang Mai Province

Author Miss Yosita Jaifuno

Degree Master of Arts (Political Science)

Independent Study Advisor Associate Professor Dr. Kosum Saichan

ABSTRACT

This study aims to study the roles of village headmen as local leaders in Baan Luang Municipal sub-district, Chom Thong district, Chiang Mai province. The study also focuses on the factors of the performances of village headmen that lead them to be an efficient local leaders generally accepted by villagers. The study's main focuses also included the obstacles of the village headmen's performances as local leaders. The samples were village headmen, unofficial leaders such as monks, district council's members, assistant village headmen, and groups of housewives in Baan Luang Municipal sub-district, Chom Thong district, Chiang Mai province. This is a qualitative study. Study tools were questionnaires which were divided into two groups; 23 sets were for village headmen and the other 23 sets were for the unofficial local leaders.

The result showed that the village headmen possessed rather high leadership, could promptly and fairly represent the villagers in an appeal for the government, could properly solve the problems in their villages, and could be advisor for the villagers even during the night. Village headmen, assistant village headmen, relevant government sectors, and the people cooperatively created guides for peaceful villages which included protection and prevention plan of the people's life and property, drug free campaign, village of sustainable economic development plan, pleasant village development plan, and united village policy.

Important factors of a perfect and respectful village headmen of the people were a degree of leadership, knowledge, experience, age, a support from government sector, a legal support, a support from the people, and the state of urban/suburban. The obstacles of the village headmen's performances as local leaders were problems about budget, payroll and welfare, a lack of technological devices for the operation, and the cooperation between the government and the civil sectors.

Regarding the opinions of the village headmen and the unofficial local leaders towards the term of office for a village headmen, the village headmen agreed to extend the term of office to 60 years and considered the five year period was too short which resulted in lower efficiency and discontinuity in the operation. They disagreed to abolish the village headmen position. Unofficial local leaders such as monks, district council's members, assistant village headmen, and groups of housewives all agreed to maintain the village headmen position. However, they disagreed to allow the village headmen to hold his office until 60 years old.

40 MA